

Innkalling

Utvalg:	Formannskapet
Møtested:	Formannskapssalen
Dato:	05.06.2023
Tid:	Kl. 16:00

Forfall med kortfattet begrunnelse og eventuelle habilitetsspørsmål meldes snarest til møtesekretær på valg@karmoy.kommune.no eller på telefon 52 85 74 21 / 19 / 22. Varamedlemmer møter kun etter nærmere avtale med sekretariatet.

Generalforsamlinger avholdes i forkant av møtet i formannskapet:

- Karmøy Kino AS
- Karmøy Næringsfond AS

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel
060/23	Oversendelsesforslag fra kommunestyret 22.05.23
061/23	Budsjettoppfølging drift og investering 1. tertial 2023
062/23	Selvmondsforebygging i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) (HØRINGSUTKAST)
063/23	Plan for forebygging - barn og unge
064/23	Tilstandsrapport barnevernet 2022
065/23	NOU Norges offentlige utredninger 2023: 5 Den store forskjellen - Om kvinners helse og betydningen av kjønn for helse
066/23	Samlesak for referatsaker
067/23	Samlesak for spørsmål

Karmøy, 30.05.2023

Jarle Nilsen
Ordfører

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie**Kommunedirektør/rådmann:** Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
060/23	Formannskapet	05.06.2023

Oversendelsesforslag fra kommunestyret 22.05.23**1. Oversendelsesforslag fremsatt av Alsaker (H) under KST sak 51/23 Samlesak for spørsmål, pkt. 1.**

Alsaker (H) viste til bruk av valgbil ved valget i 2019, og ønsket svar på om denne kunne tas i bruk til årets valg. Alsaker (H) fremmet følgende oversendelsesforslag: Vil ordføreren bidra til at det bevilges midler til et slikt tiltak?

Oversendelsesforslaget ble oversendt formannskapet uten realitetsbehandling.

2. Oversendelsesforslag fremsatt av Levinsen (R) under KST sak 51/23 Samlesak for spørsmål, pkt. 3.

Levinson (R) fremmet oversendelsesforslag om Havbruksfondet Havbruksfondet øremerkes til miljøarbeid i og langs kysten. Kommunedirektøren lager en sak på dette.

Oversendelsesforslaget ble oversendt formannskapet uten realitetsbehandling.

3. Oversendelsesforslag fremsatt av Levinsen (R) under KST sak 51/23 Samlesak for spørsmål, pkt. 5.

Levinson (R) fremmet oversendelsesforslag om bruk av arbeidssko for helseansatte i Karmøy kommune. Gode sko til bruk av arbeidere i helsetjenesten i Karmøy burde inngått i uniformen, både at det kan forebygge helseplager, samt at det forebygger smittespredning. Er dette noe ordfører kan bringe videre til kommunedirektøren som kan lage en sak på dette slik at det lages en god avtale med helsepersonell i Karmøy kommune til at de får ekstra tilskudd til riktig skotøy?

Oversendelsesforslaget ble oversendt formannskapet uten realitetsbehandling.

4. Oversendelsesforslag fremsatt av Krog (MDG) under KST sak 51/23 Samlesak for spørsmål,

pkt. 6.

Krog (MDG) fremmet oversendelsesforslag om utskifting av gummigranulat som fyllmateriale på kunstgressbaner. Administrasjonen utarbeider en oversikt over hvilke kunstgressbaner som vil måtte bytte fyllmateriale, og kostnaden knyttet til dette. Det må også vurderes hvilke muligheter Karmøy kommune har for å bidra i et eventuelt spleiselag med idrettslagene, og når dette bør inn i Karmøy kommunes investeringsbudsjett.

Oversendelsesforslaget ble oversendt formannskapet uten realitetsbehandling

Saksbehandler: Jan Håvard Frøyland**Kommunedirektør/rådmann:** Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
061/23	Formannskapet	05.06.2023
	Kommunestyret	

Budsjettoppfølging drift og investering 1. tertial 2023

Kommunedirektørens forslag til vedtak:**Forslag til vedtak drift:**

1. Karmøy kommunestyre tar vedlagte budsjettoppfølging drift per 1. tertial til orientering.
2. Kommunestyret bevilger 4 000 000 kroner til å dekke økte kostnader til kapitaltilskudd til private barnehager fastsatt i Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager §6.
I bevilgningsoversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer:
Ordinært rammetilskudd økes med -4 000 000 kroner.
I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer:
Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage økes med 4 000 000 kroner.
3. Kommunestyret bevilger 29 000 000 kroner til å dekke økte lønnskostnader i forbindelse med lønnsoppjøret for 2023 som er kompensert i revidert nasjonalbudsjett gjennom økning i rammetilskuddet fra staten.
I bevilgningsoversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer:
Ordinært rammetilskudd økes med -29 000 000 kroner.
I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer:
Rammen for tjenesteområde 1 Administrasjon økes med 1 593 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage økes med 1 652 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 3 Skole økes med 7 949 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 4 Kultur økes med 504 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 5 Idrett økes med 123 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 7 Helse økes med 1 199 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 8 Omsorg økes med 12 306 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 9 Sosial økes med 945 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 10 Barnevern økes med 964 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 11 Forvaltning økes med 405 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 12 Nærmiljø økes med 242 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 13 Bolig økes med 107 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 14 Næring økes med 125 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 15 Samferdsel økes med 215 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 17 Vann, avløp og renovasjon økes med 671 000 kroner.

4. Kommunestyret vedtar følgende endringer knyttet til fordeling av velferdsmidler:

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer:
Rammen for tjenesteområde 1 Administrasjon reduseres med -521 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage økes med 41 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 3 Skole økes med 159 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 4 Kultur økes med 4 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 7 Helse økes med 24 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 8 Omsorg økes med 220 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 9 Sosial økes med 32 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 10 Barnevern økes med 12 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 11 Forvaltning økes med 7 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 15 Samferdsel økes med 9 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 17 Vann, avløp og renovasjon økes med 13 000 kroner.

Forslag til vedtak investering:

1. Kommunedirektørens budsjettoppfølging investering per 1. tertial 2023 tas til orientering

2. Kommunestyret godkjenner foreslåtte budsjettendringer i henhold til kolonnen forslag til budsjettendring i bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A), spesifisering av sum investeringsutgifter i bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd (2B)

3. Kommunestyret vedtar følgende endringer knyttet til investeringsprosjekt P802 Lån til Karmsund Lufthavn Invest AS:

I bevilgningsoversikten investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A) gjøres følgende endringer i 2023:

- Utlån av egne midler reduseres med 10 000 000 kroner
- Overføring fra drift reduseres med 10 000 000 kroner

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd (2B) gjøres følgende endringer i 2023:

- Budsjett 2023 for P802 Lån til Karmsund Lufthavn Invest AS reduseres med 10 000 000 kroner

I bevilgningsoversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer i 2023:

- Overføring til investering reduseres med 10 000 000

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer i 2023:

- Tjenesteområde næring økes med 10 000 000 kroner

4. Kommunestyret godkjenner revidert låneopptak for 2023, som følge av endringer i forbindelse med budsjettoppfølging investering 1. tertial 2023.

Låneopptak 2023	
Til finansiering av startlån	80 000 000
Til finansiering av øvrige investeringer	327 388 000
- herav selkstinvesteringer	327 388 000
Sum låneopptak	407 388 000

Saksutredning

Saksutredning drift

Basert på budsjettoppfølging drift per 1. tertial, er det en negativ prognose for driftsbudsjettet på minus 64,8 mill. Kroner. Med denne prognosen og før endringer i avsetning/bruk av fond, vil kommunen kunne få et negativt netto resultat på -1,0 % for 2023. Det anbefales at vedlegg til saken leses på web:

[https://pub.framsikt.net/2023/karmøy/mr-202304-tertrialrapport drift og investeringer/](https://pub.framsikt.net/2023/karmøy/mr-202304-tertrialrapport%20drift%20og%20investeringer/)

Totaloversikt økonomi drift

Beløp i 1000

	Budsjett hiå.	Regnskap hiå.	Avvik hiå.	Budsjett 2023	Prognose inkl. tiltak	Avvik etter tiltak
Sentrale inntekter	-934 097	-975 572	41 475	-2 853 000	-2 900 900	47 900
Netto finansutgifter og inntekter	15 047	8 616	6 431	6 300	-26 100	32 400
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	-479	0	-479	33 057	33 057	0
Til disposisjon	-919 530	-966 957	47 427	-2 813 643	-2 893 943	80 300
Administrasjon	81 396	93 763	-12 367	195 400	193 274	2 126
Barnehage	203 403	216 107	-12 704	444 297	485 478	-41 181
Skole	249 695	223 512	26 182	746 366	746 915	-549
Kultur	22 173	20 457	1 717	65 771	66 375	-604
Idrett	9 821	10 451	-630	31 846	29 669	2 177
Livssyn	9 662	14 123	-4 461	28 986	28 988	-2
Helse	50 585	53 671	-3 086	153 512	163 711	-10 199
Omsorg	391 189	436 036	-44 848	1 087 623	1 172 109	-84 486
Sosial	47 135	55 127	-7 992	135 771	138 916	-3 145
Barnevern	43 031	40 371	2 659	123 626	125 098	-1 472
Forvaltning	4 409	3 877	532	11 891	14 295	-2 404
Nærmiljø	10 202	8 649	1 553	31 270	31 333	-63
Bolig	-74	-710	636	7 069	11 675	-4 606
Næring	10 546	11 040	-494	26 610	25 421	1 189
Samferdsel	13 137	12 467	670	49 241	49 756	-515
Brann og ulykkesvern	37 748	37 453	295	48 881	49 381	-500
VAR	-33 180	-58 908	25 728	-54 925	-54 146	-779
Økonomi	4 187	-11 580	15 767	-319 592	-319 477	-115
Sum disponering	1 155 064	1 165 905	-10 842	2 813 643	2 958 771	-145 128
Merforbruk -/mindreforbruk +	235 534	198 948	36 585	0	64 828	-64 828

Oppjustert skatteanslag i revidert nasjonalbudsjett

Etter behandling av revidert nasjonalbudsjett (RNB) i stortinget anslås Karmøy kommune sine frie inntekter til å bli 43 mill. kroner høyere enn budsjettet. I prognosen er dette fordelt med en økning i skatteinntekter på 10 mill. kroner og 33 mill. kroner i økte rammeinntekter fra staten. Dette er til dekning av økt lønns- og prisvekst utover det som ble lagt til grunn i statsbudsjettet.

Forventet negativt avvik i tjenesteproduksjonen

For tjenesteproduksjonen viser prognosen et negativt avvik på -145 mill. kroner. Dette er en forverring av prognose på 29 mill. kroner i forhold til rapportering per februar. Hovedårsaken til økningen er lønnsoppgjøret som nå er ferdig forhandlet sentralt med en ramme for årslønnsveksten på 5,4 % som er 1,2 %-poeng høyere enn lagt til grunn i budsjettet. De største utfordringene ligger innen tjenesteområdene barnehage, helse og omsorg. Det som drar kostnadene ned sammenlignet med budsjettet er energikostnadene.

Hovedpunktene i tjenesteproduksjonen er som følger:

- Utfordringene innen barnehage er de samme som i fjor, men i større omfang med en negativ prognose på -41,2 mill. kroner. Det er vesentlig flere barn i barnehagene enn forutsatt, og det forventes av den grunn et merforbruk på -29,4 mill. kroner. Antall barn som har særskilte behov er på nivå med fjoråret, og det forventes et negativt avvik på -5,9 mill. kroner. Merkostnader knyttet til barn med barnehageplass i annen kommune enn bostedskommune estimeres til 6,0 mill. kroner.
- En krevende rekrutteringssituasjonen av leger inne tjenesteområdet helse, fører til økt bruk av innleide vikarer. Samlet viser prognosen for tjenesteområdet et merforbruk på -10,2 mill. kroner.
- Fortsatt sterk vekst i vedtak om brukerstyrt personlig assistanse (BPA), økt bruk av overtid og bruk av flere vakt-timer enn budsjettrammen gir, bidrar til en negativ prognose innen tjenesteområdet omsorg på -84,5 mill. kroner.
- På andre områder er avvikene mindre eller positive. Både sosial, forvaltning og bolig viser negative årsprognoser på over -2 mill. kroner.
- Det som drar mest i positiv retning på tjenesteområdene er lavere energipris enn budsjettet. Totalt viser den foreløpige prognosen for energikostnadene et positivt avvik på 21,7 mill. kroner.

Hovedbildet er likevel at de tidligere signalene om et betydelig kostnadspress på flere områder i tjenesteproduksjonen opprettholdes og forsterkes for noen.

Forslag til budsjettendringer innen Barnehage - kapital tilskudd

Det ble lagt til grunn i vedtatt budsjett 2023 for tjenesteområdet 02 Barnehage at satser for kapitaltilskudd til private barnehager skulle være uendret fra 2022 til 2023. I forskrift og tildeling av tilskudd ble satsene imidlertid økt fra og med 01.01.23. For karmøybarnehagene førte dette i all hovedsak til endring i tilskudd fra kr 9 400 pr heltidsplass til kr 11 800 pr heltidsplass, ref. Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager § 6. Opptaket av barn 15.12.2022 viser at det er 1 774 heltidsplasser i private barnehager våren 2023. Ifølge prognosene for barnetallet høsten 2023 er det 1.655 heltidsplasser i private barnehager. Med endringene i vedtatt statsbudsjett, gir det en kostnad ut over det som er lagt til grunn i budsjettet for kommunen på 4,0 mill. kroner. Kommunedirektøren foreslår derfor å øke rammen på tjenesteområdet 02 Barnehage med 4,0 mill. kroner, som finansieres gjennom økte rammeinntekter foreslått i revidert nasjonalbudsjett.

Forslag til budsjettendringer for dekning av høyere lønnsoppgjør

I tariffforhandlingene om regulering 2. avtaleår, mellomoppgjøret, kom KS og forhandlingssammenslutningene LO Kommune, Unio, YS Kommune og Akademikerne kommune til enighet 29. april 2023. KS og alle arbeidstakerorganisasjonene i de fire forhandlingssammenslutningene har godkjent resultatet. Lønnsendringene er iverksatt fra lønnsutbetalingen i mai for alle arbeidstakere i Hovedtariffavtalen (HTA) kapittel 4. Resultatet har en fastsatt ramme på 5,4 prosent. Dette er 1,2 prosent over den budsjetterte årslønnsveksten. Kommunedirektøren foreslår derfor å øke rammen som er avsatt til lønnsoppgjøret med 29,0 mill. kroner. Dette finansieres med økte rammeinntekter som er foreslått i revidert nasjonalbudsjett. I budsjettvedtaket for 2023 har kommunedirektøren fått fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor det som er avsatt til lønnsvekst i forbindelse med lønnsoppgjøret. Dette gjelder fordeling av midlene til tjenesteområdene i etterkant av lønnsforhandlingene.

Forslag til budsjettendringer fordeling av velferdsmidler

I opprinnelig budsjett 2023 er velferdsmidlene budsjettert som en felles pott under tjenesteområdet Administrasjon. Kommunedirektøren foreslår å dele dette ut til de ulike tjenesteområdene med årsverk som fordelingsnøkkel.

Kommunedirektørens konklusjon

Rapporteringen per 1. tertial bekrefter utviklingen fra rapporteringen per februar om et kostnadsnivå enn hva budsjettet gir rom for. Selv med økte anslag for skatt- og rammeinntekter i RNB og positive avvik på netto finansposter, er det ikke nok til å dekke opp for et betydelig kostnadspress på flere områder i tjenesteproduksjonen. Dette tyder på at kommunen vil få et lavere resultat enn budsjettert hvis ikke den nasjonale skatteinngangen blir vesentlig bedre enn lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett. Kommunedirektøren vil vurdere frysing av budsjettposter og ledige stillingshjemler ved behov, jf. fullmakt i budsjettvedtakets punkt 10. Det arbeides videre med å tilpasse utgiftsnivået og utrede tiltak for å holde vedtatte rammer i årsbudsjettet og videre i økonomiplanen.

Saksutredning investering

Kommunedirektøren viser til vedtatt økonomireglement investering, hvor det fremkommer at det skal rapporteres på investeringene til formannskap og kommunestyret tertialvis (1, 2, og 3 tertial). Rapporteringen skal fokusere på vesentlig styringsinformasjon som fremdrift, økonomi, kvalitet og risiko.

I tertialrapporten foreslår kommunedirektøren endringer i forhold til årets budsjett eller i forhold til prosjektets totale budsjetttramme. Det skilles mellom årsavhengige budsjettjusteringer og budsjettjusteringer knyttet til prosjektets vedtatte totalramme. Årsavhengige budsjettjusteringer er i hovedsak en teknisk øvelse for å ivareta krav til et realistisk årsbudsjett og er knyttet til periodisering av budsjettet innenfor prosjektets vedtatte totale budsjetttramme. Vesentlige endringer knyttet til prosjektets totale budsjetttramme fremmes som egne budsjettsaker uavhengig av tertialrapporteringen. Mindre, mer tekniske endringer av total budsjetttramme kan foreslås i forbindelse med tertialrapporteringen.

Hovedbildet knyttet til kommunens investeringsportefølje per 1. tertial 2023

Kommunen har per 1. tertial 2023 i overkant av 80 aktive investeringsprosjekt, med et samlet årsbudsjett (sum investeringsutgifter) på over 990 mill. kroner. Per 1. tertial ligger påløpte investeringsutgifter på 184 mill. kroner. Per 1. tertial 2022 var realisert investeringsnivå i kommunen på 164 mill. kroner.

Realisert investeringsnivå så langt i 2023 er litt over nivået i fjor, men betydelig høyere enn årene før. Dette skyldes at flere av de store prosjektene i porteføljen nå er i gjennomføringsfasen. Dette gjelder blant annet MO-senter og administrasjonslokaler og at det i tillegg er i 2023 god fremdrift på flere av underprosjektene knyttet til hovedplan vann og hovedplan avløp. Investeringsbudsjett 2023 består av opprinnelig budsjett 2023, samt ubrukte budsjettmidler fra 2022 som er rebudsjettert i 2023.

Årsavhengig budsjettjustering

Budsjettert investeringsnivå har vært stigende de siste årene. Gjennomføringsevnen har i samme periode ikke vært like høy som gjennomføringsviljen. Dette har medført et budsjettmessig etterslep, som igjen medfører et betydelig investeringsbudsjett inneværende år. Realisert investeringsnivå de siste årene har ligget på i underkant av 500 mill. kroner, mens det i 2022 var rekordhøyt på over 630 mill. kroner. Tross god gjennomføring så langt i 2023 er det dessverre ikke realistisk at all planlagt aktivitet i år lar seg realisere. Basert på oppdaterte prognoser i forhold til fremdrift og periodisering av budsjett foreslår kommunedirektøren en årsavhengig budsjettjustering på 326,7 mill. kroner. Foreslått budsjettjustering er kommentert per prosjekt i prosjektrapporten «Status investeringer». Årsakene til at budsjettmessig fremdrift ikke blir som planlagt og budsjettert er mange. Noen prosjekt har forsinket fremdrift og ferdigstillelse i forhold til tidligere plan, og avsatte budsjettmidler må flyttes ut av den grunn. Andre prosjekt opprettholder planlagt ferdigstillelse mens periodisering av budsjettet viser seg å avvike fra oppdatert betalingsplan. Prosjekt hvor det skal erverves grunn trekker ofte ut i tid fordi forhandlingsperioden blir lengre enn håpet på. Komplekse prosjekt har gjerne en lang avklaringsprosess før selve planleggingen av bygging kan tas tak i. I tillegg er det en knapphet i forhold til interne ressurser på flere fagfelt. I tider med høykonjunktur er det vanskeligere for kommunen å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft.

Prosjekt som avsluttes

Budsjettmessig endring knyttet til mer- og mindreforbruk ved avslutning av prosjektene ivaretas i kommunedirektørens samlede forslag til budsjettjustering. Prosjektene avsluttes med et samlet mindreforbruk på 86 915 kroner.

Investeringsprosjekt som avsluttes	Total budsjetttramme	Akkumulert regnskap	Budsjett 2022	Regnskap 2022	Budsjettavvik
Kjøp av eiendom	8 300 000	8 213 085 kr	8 099 000 kr	8 012 500 kr	86 915 kr
				Sum budsjettavvik	86 915 kr

Diverse

Oppgradering dagsenter Skudeneshavn

Det utarbeides nå et forprosjekt i samspill med arkitekt for utvidelse og rehabilitering av eksisterende dagsenter i Skudeneshavn. I tillegg til dagsenter tar også prosjektet høyde for å realisere to nye heldøgn omsorgsboliger i samme bygg. Karmøy kommune har dialog med Husbanken for tilskudd til både utvidelsen av dagsenteret og heldøgn omsorgsboliger. Husbanken er positiv til valgte løsninger, men kan ikke gi tilsagn på investeringstilskudd nå grunnet manglende bevilgning hos Husbanken. Så fort Husbanken får bevilget nye midler til formålet vil prosjektet søke tilsagn om investeringstilskudd og prosjektet kan forhåpentligvis realiseres innenfor gitte rammer. Første mulighet for Husbanken å få tilført nye midler til formålet er i forbindelse med revidert statsbudsjett som legges frem i mai. Det er etter tilbakemelding fra Husbanken sannsynlig at prosjektet kan motta investeringstilskudd på 4,6 mill. kroner. Avsatte budsjettmidler til oppgradering og bygging av to omsorgsboliger er på 7,3 mill. kroner. Dette gir prosjektet en brutto budsjetttramme på 11,9 mill. kroner og en netto budsjetttramme på 7,3 mill. kroner.

Driftskonsekvensen er under kartlegging og vil innarbeides i forbindelse med rullering av budsjett 2024-2027. Identifiserte faktorer så langt gjelder leieinntekter knyttet til boligene fratrasket beregnede driftsutgifter og økt renhold på dagsenteret som resultat av økt areal.

Trafikksikkerhetsplan

I 2023 planlegges det at prosjektene sykkelvei med fortau Åsebøen - Stangeland og fortau/utbedring av kryss ved Grindhaug skole gjennomføres. 10 mill. kroner av budsjetttrammen er "øremerket" gang- og sykkelveg i Syrevegen i Skudeneshavn. Fremdriften i dette prosjektet er uavklart. Budsjettmidlene trekkes derfor ut fra 2023 og innarbeides i forbindelse med rullering av investeringsbudsjett 2024-2033.

Lån til Karmsund Lufthavn Invest AS

Revisor har poengtert at utlån til Karmsund Lufthavn Invest AS er å regne som næringslån. Derfor må midlene på P802 overføres til drift.

Låneopptak 2023

Med bakgrunn i oppdaterte prognoser per 1. tertial 2022 foreslår kommunedirektøren budsjettendringer knyttet til investeringsutgifter på 326 700 000 kroner.

Foreslåtte budsjettendringer medfører et redusert finansieringsbehov i 2023. Bruk av lån reduseres med 185 914 000 kroner, bruk av ubundet investeringsfond reduseres og med 97 769 900.

Låneopptak for 2023 blir da:

Låneopptak 2023	
Til finansiering av startlån	80 000 000 kroner
Til finansiering av øvrige investeringer	327 388 000 kroner
- herav til selvkostinvesteringer	327 388 000 kroner
Sum låneopptak	407 388 000 kroner

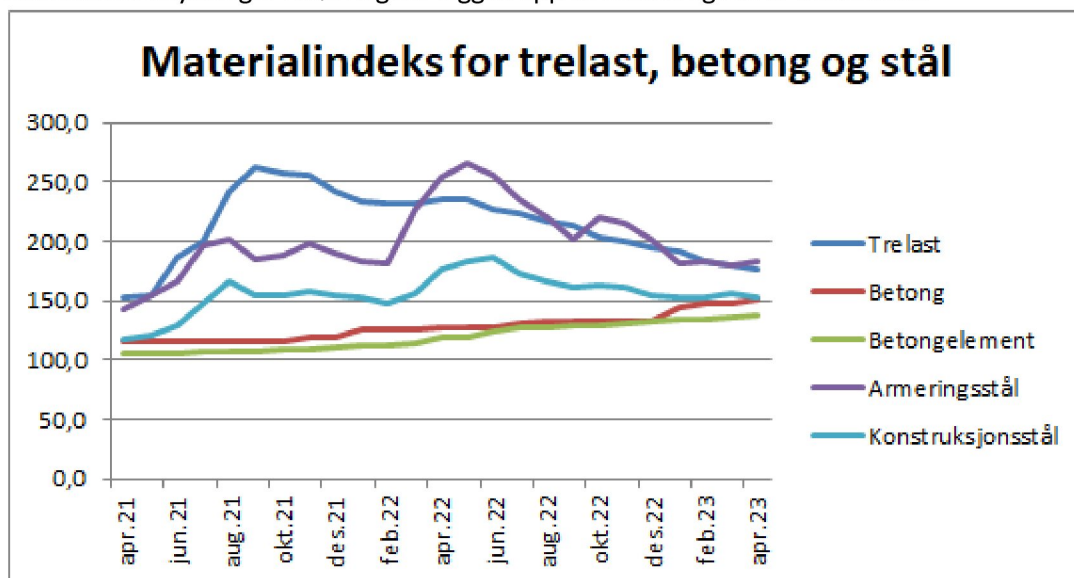
Sterk prisvekst og lange leveringstider

Den faktiske prisveksten de siste årene har vært høyere enn der som før har vært normalt grunnet stor uro globalt. Dette medfører økt risiko for at flere av kommunens investeringsprosjekt er underfinansiert. Kostnadsreduserende tiltak i forhold til omfang, innhold, materialvalg og liknende må vurderes for det enkelte prosjekt. I tillegg er det lange leveringstider på flere typer varer, som kan medføre forsinket fremdrift i pågående prosjekt.

Innsatsfaktorer som hyppig brukes i kommunens investeringer er trelast, betong, armeringsstål og konstruksjonsstål. I henhold til grafen under viser indeksprisutvikling for perioden april 2021 – april 2023 for disse byggematerialer en veldig volatil prisvekst.

Flere av kommunens pågående investeringsprosjekt har helt eller delvis inngått fastpriskontrakt med entreprenør. Med så sterk variasjon i prisutvikling og usikre tider som nå vil det kunne bli

vanskeligere å enes om fastpriskontrakter. Det vil derfor være naturlig at det for kommunens kommende utlysninger i større grad legges opp til indeksregulerte kontrakter.

Grunnlagsdataene er hentet fra Statistisk Sentralbyrås statistikkbank (08657 – Byggekostnadsindeks for boliger) Materialindeks for trelast, betong og stål (2015=100), etter statistikkvariabel, materialtype og måned.

Byggekostnadsindeks for veganlegg viser også en historisk prisøkning. Materialkostnadene gikk opp med 26,3 % fra 2021 til 2022, og ytterligere 7,5% fra 2022 til 2023. Denne prisveksten har stor påvirkning på mange av kommunens investeringsprosjekt. Spesielt gjelder dette prosjekter innenfor veg, vann og avløp. Vesentlige endringer knyttet til prosjektets totale budsjettramme fremmes som egne budsjettsaker, eller i forbindelse med neste års handlingsprogram.

Vedlegg:

Budsjettoppfølgning 1. tertial 2023 vedlegg

Saksbehandler: Siri Kristiansen

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
062/23	Formannskapet	05.06.2023

Selvordsforebygging i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) (HØRINGSUTKAST)

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunedirektørens forslag til vedtak sak nr 075/23

1. Kommunedirektøren vedtar svar på høring om nasjonal faglig retningslinje for forebygging av selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TBS), slik det fremgår av saksutredningen.

2. Karmøy kommune sender høringssvaret til Helse- og omsorgsdepartementet før fristen 10.juni 2023.

Saksutredning

Nasjonale faglige retningslinjer inneholder systematisk utviklede faglige anbefalinger som etablerer en nasjonal standard for utredning, behandling og oppfølging av pasientgrupper eller diagnosegrupper.

Det foreligger nå forslag til ny nasjonal faglig retningslinje for forebygging av selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling og i den forbindelse skal kommunene sende inn høringssvar, etter beslutning av formannskapet (sak 075/23).

Nasjonal faglig retningslinje for forebygging av selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling skal dekke de tre fagområdene psykisk helsevern for voksne, psykisk helsevern for barn og unge og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB).

Selvordsforebygging er et komplekst fagfelt, og oppdaterte anbefalinger har til hensikt å gi beslutningsstøtte til ledelse og ansatte innen psykisk helsevern.

Samhandling med fastlege og kommunale helse- og omsorgstjenester er sentralt, og anbefalingene ses i sammenheng med veiledende materiell for kommunene og forebygging av selvmord og selvskading.

Målgrupper for retningslinjene er ledere som skal sikre faglig forsvarlighet på systemnivå og

personell i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) som skal etterleve anbefalingene. I tillegg vil produktet være nyttig for:

- Somatiske avdelinger i spesialisthelsetjenesten som tar imot pasienter etter alvorlig selvskading og selvmordsforsøk
- Pasienter, pårørende og andre som ønsker mer kunnskap om behandling og oppfølging av selvmordsatferd
- Retningslinjen gir også nyttig informasjon for helsepersonell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, spesielt gjelder dette anbefalinger som ses i sammenheng med veiledende materiell for kommunene om forebygging av selvskading og selvmord.

Retningslinjene kommer med ti konkrete anbefalinger som omtales og vurderes i høringssvaret.

Kommunedirektørens konklusjon

Kommunedirektøren mener at det er viktig for kommunen å ivareta og fokusere på kvalitetssikring innad i tjenestetilbudet for psykisk helse og sette selvmordsforebyggende arbeid på agenda. Satsingspunkt bør vær kompetanseheving blant de ansatte og godt samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen, god samhandling for best ivaretagelse av pasienter, ansatte og pårørende.

Forskning har vist at bruk av risikokartlegging ikke kan predikere framtidige selvmord slik at det er viktig å skape økt forståelse og kunnskap om selvmordsadferd. Ved hjelp av statlige retningslinjer innenfor feltet vil det være med på å sikre et godt, helhetlig og forsvarlig tilbud innenfor forebygging av selvmord.

Kommunedirektøren anbefaler at høringssvaret sendes Helse- og omsorgsdepartementet slik det foreligger.

Vedlegg:

Høringssvar

Selvmordsforebygging i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)
(HØRINGSUTKAST) (2)

Saksbehandler: Gia Thanh Tran**Kommunedirektør/rådmann:** Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
020/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	02.05.2023
014/23	Hovedutvalg helse og omsorg	03.05.2023
	Karmøy ungdomsråd	
021/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	24.05.2023
063/23	Formannskapet	05.06.2023
	Kommunestyret	

Plan for forebygging - barn og unge

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg helse og omsorg - 03.05.2023 - 014/23

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)" med følgende tillegg på side 15:

Ny tekst på side 15 i planen etter forpliktelsen til å ivareta barneperspektivet:

Plikten til å ivareta barnetsperspektiv i henhold til barnekonvensjonen artikkel 12.

En viktig side av utredningen i saker som gjelder barn, er å klargjøre hva barna mener. Barns mening kan bidra til å klargjøre hva som er det beste for barna det gjelder. At barn blir involvert, er en verdi i seg selv, og de vil med dette også få erfaring med deltakelse i samfunnet og økt tillit til samfunnet.

Nytt ekstra kulepunkt som da blir kulepunkt nr. 3:

Inkludere barnet i samarbeidet når dette er naturlig utfra alder og fungering.

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg oppvekst og kultur - 24.05.2023 - 021/23

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)" med følgende tillegg på side 15:

Ny tekst på side 15 i planen etter forpliktelsen til å ivareta barneperspektivet:
Plikten til å ivareta barnetsperspektiv i henhold til barnekonvensjonen artikkel 12.
En viktig side av utredningen i saker som gjelder barn, er å klargjøre hva barna mener. Barns mening kan bidra til å klargjøre hva som er det beste for barna det gjelder. At barn blir involvert, er en verdi i seg selv, og de vil med dette også få erfaring med deltakelse i samfunnet og økt tillit til samfunnet.
Nytt ekstra kulepunkt som da blir kulepunkt nr. 3:
Det skal legges til rette for at barn og unge blir hørt og får medvirke. Barns synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 02.05.2023:

Behandling:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne støtter enstemmig kommunedirektørens innstilling.

RFM- 020/23 Vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".
Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Hovedutvalg helse og omsorg 03.05.2023:

Behandling:

HHO vedtar ny tekst på s. 15 etter sitat: forpliktelsen til å ivareta barneperspektivet., foreslått av Lillian Levik Løndalen, Karmøylista

NY tekst:

Plikten til å ivareta barnetsperspektiv i henhold til barnekonvensjonen artikkel 12.
En viktig side av utredningen i saker som gjelder barn, er å klargjøre hva barna mener. Barns mening kan bidra til å klargjøre hva som er det beste for barna det gjelder. At barn blir involvert, er en verdi i seg selv, og de vil med dette også få erfaring med deltakelse i samfunnet og økt tillit til samfunnet.

HHO vedtar et ekstra kulepunkt som da blir nr. 3 på s.15, foreslått av Lillian Levik Løndalen, Karmøylista

Inkludere barnet i samarbeidet når dette er naturlig utfra alder og fungering.

Behandlet etter sak11/23.

Levik Løndalen (KL) fremmetsine to tilleggsforslag under ett.

Møteleder foreslo i samråd med Levik Løndalen (KL) at tilleggsforslagene ble stemt over under ett.
Forslaget til voteringsrekkefølge enstemmig vedtatt.

Forslaget fremsatt av Levik Løndalen (KL) ble vedtatt med 6 stemmer mot 2 stemmer (KrF, Ap).

HHO- 014/23 Vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)" med følgende tillegg på side 15:

Ny tekst på side 15 i planen etter forpliktelsen til å ivareta barneperspektivet:
Plikten til å ivareta barnetsperspektiv i henhold til barnekonvensjonen artikkel 12.

En viktig side av utredningen i saker som gjelder barn, er å klargjøre hva barna mener. Barns mening kan bidra til å klargjøre hva som er det beste for barna det gjelder. At barn blir involvert, er en verdi i seg selv, og de vil med dette også få erfaring med deltakelse i samfunnet og økt tillit til samfunnet.

Nytt ekstra kulepunkt som da blir kulepunkt nr. 3:

Inkludere barnet i samarbeidet når dette er naturlig utfra alder og fungering.

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge.

Hovedutvalg oppvekst og kultur 24.05.2023:

Behandling:

Lindtner (Sp) på vegne av Sp, Ap, KrF og V fremmet innstillingen fra helse og omsorg med følgende endring av kulepunkt 3:

Det skal legges til rette for at barn og unge blir hørt og får medvirke. Barns synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Fellesforslaget fremsatt av Lindtner enstemmig vedtatt.

HOK- 021/23 Vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)" med følgende tillegg på side 15:

Ny tekst på side 15 i planen etter forpliktelsen til å ivareta barneperspektivet:

Plikten til å ivareta barnetsperspektiv i henhold til barnekonvensjonen artikkel 12.

En viktig side av utredningen i saker som gjelder barn, er å klargjøre hva barna mener. Barns mening kan bidra til å klargjøre hva som er det beste for barna det gjelder. At barn blir involvert, er en verdi i seg selv, og de vil med dette også få erfaring med deltakelse i samfunnet og økt tillit til samfunnet.

Nytt ekstra kulepunkt som da blir kulepunkt nr. 3:

Det skal legges til rette for at barn og unge blir hørt og får medvirke. Barns synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Plan for forebygging – barn og unge 2023 – 2026 har tidligere vært politisk behandlet av kommunestyret i sak KST - 003/23 hvor planen ble enstemmig utsatt og sendt i retur til administrasjonen for videre bearbeiding med følgende vedtak:

"Plan for forebygging - barn og unge 2023 -2026 sendes i retur for bearbeiding. Bearbeidet versjon må være tydeligere på:

- hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene*
- hvordan oppgaveløsningen skal organiseres*
- hvordan ulike etater skal samarbeide*
- forebygging av selvmord*
- Arbeidet med barns og unges helse og trivsel må skje gjennom et tverrsektorielt perspektiv og forankres i hele kommuneorganisasjonen. Det er nødvendig med bred involvering fra aktører i arbeidet, både på tvers av sektorer i kommunen, på tvers av forvaltningsnivåer og gjennom frivilligheten, befolkningen, helseforetakene, tannhelsetjenesten og privat sektor. Kommunen må legge til rette for et slikt samarbeid gjennom å etablere samarbeidsstrukturer som har felles mål og forståelse."*

Den 1. januar 2023 trådte ny barnevernlov i kraft. Loven omtales som barnevernreformen eller oppvekstreformen og har det overordnede målet med å vri kommunens ressursbruk fra dyre og spesialiserte tiltak i barneverntjenesten, inkludert fosterhjem og institusjon, til forebygging og tidlig innsats i lokalmiljøet. Loven erstattet barnevernloven av 1992, men allerede 1. januar 2022 trådte enkelte lovendringer i kraft, blant annet kravet om at alle kommuner skal utarbeide en plan for å forebygge at barn utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker i løpet av 2022.

Samtidig har Stortinget vedtatt nye bestemmelser om samarbeid og samordning for barn, unge og familier i 14 velferdstjenestelover. Disse trådte i kraft 01.08.22. Samlet sett er dette derfor å regne som en oppvekstreform.

Samarbeidsplikten understrekes i ny barnevernlov. Det presiseres at det er kommunen som skal ha ansvar for å samordne tjenestetilbudet til det enkelte barn. Blant annet opprettet Karmøy kommune to stillinger som barnekoordinator i 2022. Disse to ressursene vil hjelpe barn/familier med omfattende hjelpebehov til lettere å få en oversikt på hvilke rettigheter de har, og samtidig sørge for at de som er ansvarlig for å gi hjelpen blir involvert. Ansvaret for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer skal ligge overordnet i kommunen og ikke hos barneverntjenesten. Det blir stilt krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for det forebyggende arbeidet.

Videre er det gjort endring i økonomisk ansvarsdeling mellom stat og kommune. Kommunen har nå i all hovedsak alene ansvaret for kostnadene for barneverntiltak om forebygging ikke lykkes.

Behovet for Karmøy kommune å ha en samlet plan for forebygging deles inn i tre hovedpunkter:

- Faglig: Bedre hjelp og økt nytte for barn, unge og familier om de får hjelp tidlig. Når risiko er identifisert i en eller flere tjenester gjøres en samlet innsats
- Økonomisk: Ved å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker unngår vi sterk vekst i utgiftene til barneverntiltak, som kommunen nå er ansvarlig for å dekke selv
- Juridisk: Lovkrav om forebygging og samhandling er skjerpet

Basert på lovpålagte krav, mottok kommunen en forespørsel fra Statsforvalteren i Rogaland i desember 2022 om status for Karmøy kommunes forebyggende plan for å hindre at barn blir utsatt for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker, og eventuelt en tidsplan for når planen vil bli ferdigstilt. Det ble oppgitt at planen skulle være ferdig i løpet av 2023. Flere kommuner arbeider også med å fullføre sitt arbeid på dette området.

Karmøy kommune deltok i en inspirasjonssamling i regi av Statsforvalteren i Rogaland (april, 2023) hvor Karmøy kommune presenterte sitt arbeid med planen og fikk gitt tilbakemelding på status og fremdrift til Statsforvalteren.

Kommunen har tidligere startet et arbeid med en temaplan for psykisk helse hos barn og unge. Arbeidet er en forlengelse av forvaltningsrevisjon av "Tidlig innsats" i 2020/21. Temaplanen var planlagt ferdigstilt høsten 2022. Koronapandemien og andre årsaker har ført til at ferdigstilling er utsatt til andre halvdel av 2023. Materialet har vært jobbet med over lengre tid med bred administrativ involvering, og arbeid med en forebyggingsplan for omsorgssvikt og atferdsvansker var inkludert som del av dette arbeidet. For å innfri nytt lovkrav, er dette arbeidet nå skilt ut til en egen plan. Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge. Planen skal gjelde alle tjenester i kommunen som arbeider med barn og unge.

Parallelt med planarbeidet pågår det en grundig evaluering av organisering av tjenester til barn, unge og deres familier. Målsettingen er å konkludere og implementere endringer av organiseringen i 2023.

Innhold i planen

Planen gir en detaljert beskrivelse av kommunens utfordringer og sårbarheter, hvilke grupper som kan være særlig utsatt, hvilke forebyggende ressurser som finnes i kommunen og hvordan de utfører sitt arbeid. Videre er to prinsipper viktige for alle aktører som jobber med barn og unge i kommunen: forebygging og tidlig innsats samt samhandling på tvers av tjenester og sektorer.

For å intensivere samhandlingen er det etablert både en styringsgruppe og en arbeidsgruppe som skal evaluere og følge opp det preventive arbeidet. I tillegg er det utviklet en samhandlingsveileder i forbindelse med arbeidet med planen, og det er arbeidsgruppens ansvar å videreutvikle og etterleve veilederen.

Arbeidsgruppen skal rapportere til styringsgruppen og har valgt ut kvalitetsindikatorer som gir en indikasjon på om det forebyggende arbeidet lykkes. Planen har også en handlingsplan som beskriver konkrete tiltak som de ulike tjenestene skal arbeide med ut fra de ovennevnte prinsippene.

Etter råd fra Statsforvalteren og fagressurser i kommunen er det valgt å ikke inkludere forebygging av selvmord i denne planen, dette temaet er anbefalt å være i en egen plan.

Oppfølging av arbeidet

I tråd med anbefaling fra Barne- og familiedepartementet vil kommunedirektøren legge opp til at barneverntjenesten i kommunen rapporterer status i arbeidet med forebygging av at barn utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker til kommunestyret.

Kommunedirektøren forplikter seg til å evaluere det forebyggende arbeidet i kommunen to ganger i året i kommunens øverste administrative ledelse.

Planens gyldighet og tilhørighet

Kommunedirektøren foreslår en planperiode fra 2023 til 2026 slik at planens tidsramme sammenfaller med plan for psykisk helse hos barn og unge og andre planer i etat for oppvekst og kultur. Det er ønskelig at det er inneværende kommunestyre som vedtar planen som en fortsettelse av oppfølgingen av forvaltningsrevisjonsrapporten "Tidlig innsats".

Økonomiske konsekvenser

Kommunedirektøren legger til grunn at tiltakene som fremmes i planen i hovedsak ikke vil medføre vesentlige økonomiske konsekvenser.

Det vil kontinuerlig søkes på tilskudd som er aktuelle for å forsterke det forebyggende arbeidet.

Kommunedirektørens konklusjon

Målet er at plan for forebygging vil bidra til bedre tjenester til barn og unge. Kommunen har i dag gode tjenester, men Kommunedirektøren ser allikevel at det er et behov for å samordne tjenestene på tvers av både etater og faglig kompetanse. Dette for å styrke laget rundt det enkelte barn og ungdom og deres familie.

Tiltakene som foreslås i planen vil også være et steg på veien for å nå flere av FNs bærekraftsmål, spesielt målene

3 God helse og livskvalitet

4 God utdanning

17 Samarbeid for å nå målene.

Kommunedirektøren foreslår at kommunestyret vedtar vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Vedlegg:

Plan for forebygging - barn og unge 2023 - 2026

Saksbehandler: Arne Fagerland**Kommunedirektør/rådmann:** Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
011/23	Hovedutvalg helse og omsorg	03.05.2023
022/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	24.05.2023
017/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	02.05.2023
	Karmøy ungdomsråd	
064/23	Formannskapet	05.06.2023
	Kommunestyret	

Tilstandsrapport barnevernet 2022

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunedirektøren tilrår at kommunestyret tar «Tilstandsrapport for 2022» til orientering.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg helse og omsorg - 03.05.2023 - 011/23

Kommunedirektøren tilrår at kommunestyret tar «Tilstandsrapport for 2022» til orientering.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg oppvekst og kultur - 24.05.2023 - 022/23

Kommunedirektøren tilrår at kommunestyret tar «Tilstandsrapport for 2022» til orientering.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 02.05.2023:

Behandling:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne støtter enstemmig kommunedirektørens innstilling.

RFM- 017/23 Vedtak:

Kommunedirektøren tilrår at kommunestyret tar «Tilstandsrapport for 2022» til orientering.

Hovedutvalg helse og omsorg 03.05.2023:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

HHO- 011/23 Vedtak:

Kommunedirektøren tilrår at kommunestyret tar «Tilstandsrapport for 2022» til orientering.

Hovedutvalg oppvekst og kultur 24.05.2023:

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

HOK- 022/23 Vedtak:

Kommunedirektøren tilrår at kommunestyret tar «Tilstandsrapport for 2022» til orientering.

Saksutredning

Fra 1.1.2021 ble det lovbestemt at kommunestyret minst én gang i året skal få en redegjørelse om tilstanden i barneverntjenesten jf. barnevernsloven § 15-3 femte ledd.

Kommunens øverste politiske og administrative ledelse har det overordnede ansvaret for at barneverntjenesten forvaltes i tråd med gjeldende regelverk og at tjenestene er forsvarlige. Kommunen har ansvar for styringen av barnevernet og for å ha en systematisk kontroll som sikrer at den kommunale barnevernstjenesten utfører sitt arbeid i tråd med regelverket, slik at barn og familier får den hjelpen de har behov for. Både kommuneloven og barnevernloven har bestemmelser som skal sikre dette.

Tilstandsrapport gir både politikere, kommuneansatte og befolkningen innsikt i hvordan barnevernet jobber, og hvilke problemstillinger tjenesten møter. Videre kan tilstandsrapporten legge grunnlaget for dialog om prioriteringer og forventninger. Rapporten bidrar til mer åpenhet og innsikt i barnevernets arbeid, og den inneholder viktig styringsinformasjon for både administrasjonen og politisk utvalg.

Tilstandsrapporten vedlegges saken.

Kommunedirektørens konklusjon

Kommunedirektøren vurderer tilstanden i barneverntjenesten i Karmøy og Bokn som god. Barneverntjenesten er en velfungerende virksomhet som drifter godt i tråd med kravene i barnevernsloven og øvrige rammer for virksomheten med barnets beste i fokus. Det jobbes strukturert, personellet har høy faglighet og det er også god stabilitet i bemanningen.

Kommunedirektøren tilrår at kommunestyret tar «Tilstandsrapport for 2022» til orientering.

Vedlegg:

Tilstandsrapport for 2022

Saksbehandler: Eva Biringer**Kommunedirektør/rådmann:** Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
065/23	Formannskapet	05.06.2023

NOU Norges offentlige utredninger 2023: 5 Den store forskjellen - Om kvinners helse og betydningen av kjønn for helse

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

1. Kommunedirektøren vedtek høyringssvar på NOU 2023:5 «Den store forskjellen. Om kvinners helse og betydningen av kjønn for helse», slik det går fram av saksutgreiinga. Karmøy kommune sender høyringssvaret til Helse- og omsorgsdepartementet før fristen den 8. juli 2023.

Saksutgreiing

Samandrag

Karmøy kommune sitt høyringssvar gjeld Kvinnehelseutvalgets NOU 2023: 5 «Den store forskjellen. Om kvinners helse og betydningen av kjønn for helse». Kvinnehelseutvalet vart oppnemnd i 2021 med mandat om å utarbeide oversikt over kvinner si helse og kjønnsforskjellar i helse i Noreg. NOU-en kjem til å vere eit viktig grunnlag i Helse- og omsorgsdepartementet (HoD) sitt komande arbeid med eigen strategi for kvinnehelse.

Kvinnehelseutvalet har i NOU-en sett på risiko og forekomst av sjukdom hos kvinner, og deira behov for og bruk av helse- og omsorgstenester. Utvalet har også undersøkt korleis kjønnsforskjellane og kjønnsperspektivet blir handtert i arbeidet med folkehelse, i helse- og omsorgstenestene og i forskning og utdanning.

Utvalet peiker på fire område som særskilt vil kreve oppfølging:

Kvinner si helse har låg status

Mangelfull samordning gir dårlegare helsetenester

Ei sviktande kunnskapsbru er hinder for at kunnskap når fram til tenestene

Formannskapet vedtok (sak 74/23) at det skulle utarbeidast høyringssvar. Karmøy kommune er høyringsinstans og legg i høyringssvaret (vedlagt) vekt på prioriterte område som er svært relevante for kommunen.

Bakgrunn for saka

Trass i fleire generasjonar med likestillingsarbeid eksisterer det fortsatt ulikskapar mellom kvinner og menn i Noreg, til dømes når det gjeld inntekt, sosial status og behov for helsetenester. Når det gjeld sjukdom og helse, peikar NOU 2023: 5 «Den store forskjellen. Om kvinners helse og betydningen av kjønn for helse» mellom anna på at det fortsatt er stigmatisering knytt til sjukdommar og helsetilstandar som i særleg grad rammar kvinner. Trass i at prioriteringane i helsetenesta vert gjort ut frå regelverk, meiner utvalet at ein bør vere medviten på korleis sjukdommar sin status påverkar helse- og omsorgstilbodet, og at kvinner systematisk kan vere utsett for å få mindre tilpassa og dårlegare helsetenester enn menn.

Kjønnsforskjellar når det gjeld sjukdommar

Gjennom genetiske, epigenetiske og hormonelle mekanismar spelar kjønn stor rolle i biologien vår. Desse forskjellane er viktige i eit helseperspektiv, og påverkar risiko for, og opplevinga av, sjukdom. Kvinner og menn har ulik biologisk sårbarhet for å utvikle sjukdom i ulike fasar av livet. Dermed har kvinner andre sjukdomsmønster og anna behov for helsetenester enn menn.

Angst, depresjon og kroniske smertetilstandar er hyppigare hos kvinner enn hos menn. Tilstandar og plager i muskel- og skjelettsystemet er blant dei viktigaste årsakene til redusert helse, nedsett livskvalitet og sjukefråvere i Noreg. Om lag 30 prosent av kvinner har slike langvarige plager.

Yngre kvinner er utsett for kropps- og prestasjonspress via sosiale medier og kan lett utvikle spiseforstyrningar. Eldre kvinner er spesielt utsette for beinskjørhet, hoftebrudd og fleire kvinner enn menn lever med demens. Ny kunnskap om kvinnehjartet har vist at forløpet for ein kvinneleg hjartepasient er ulikt forløpet for ein mannleg pasient, og at kvinner treng tilpassa oppfølging og retningslinjer for behandling.

Det er for lite kunnskap om kjønnsforskjellar blant helsepersonell. Retningslinjer for diagnostikk og behandling har ofte ikkje kjønnsperspektiv. Manglande kunnskap om kvinnehelse kan for eksempel vere grunnen til at det tar gjennomsnittleg fem år fra symptomdebut til diagnose av endometriose, som er ein sjukdom som gir kvinner redusert livskvalitet og sjukefråvere grunna tilbakevendande smerter i mage og underliv.

Kunnskap, kvalitetsarbeid og forskning

Kvinnehelseutvalet påpeika i NOU-en at «kunnskapsbrua» ikkje er intakt. Det vil sei at overføring av kunnskap frå forskning, registerstudier og andre kunnskapskjelder til utdanning, praksisfelt og folkeopplysning ikkje er tilstrekkeleg. Utvalet fann mellom anna at kjønn si betydning når det gjeld helse og sjukdom ikkje blir lagt inn i faglege retningslinjer og andre verktøy som skal bidra til at tenestane får god kvalitet. For fleire sjukdommar som hovudsakleg rammar kvinner, finst det ikkje retningslinjer i det heile. Det er såleis behov for betra kunnskapsgrunnlag og retningslinjer som avspeglar kvinner sitt behov.

Samhandling og kvinnesjukdommar

Når det gjeld helse- og omsorgstenestene, er det store utfordringar innan samordning. Desse utfordringane får konsekvensar for kvinner si helse. Kvinner har oftare enn menn fleire sjukdommar samtidig, annleis sjukdomsbilete og hyppigare medisinsk uforklarte lidingar (MUPS). Dette gjer at kvinner ofte har behov for tverrfagleg samarbeid og samordning mellom ulike tenesteleverandørar. Dette krev gode rutinar for samarbeid, både i kommune- og spesialisthelsetenesta, og mellom dei to tenestenivåa og eventuelle private aktørar.

Sårbare grupper og sosial ulikskap

Trass i fleire generasjonar med likestillingsarbeid, eksisterer det fortsatt ulikskapar mellom kvinner og menn i Noreg når det gjeld inntekt og sosial status. Vidare understreker NOU-en at det på tvers av livsfasane finst vedvarande sosiale forskjellar i helse blant jenter og kvinner i Noreg, mellom anna grunna faktorar som inntekt, utdanning og minoritetsbakgrunn.

For å sikre eit reelt løft for kvinnehelsa i åra som kjem, føreslår difor utvalet tiltak som samla har mål om å bygge opp ein forvaltningsstruktur som plasserer ansvaret for kvinnehelse og kjønnsperspektiv i helse på sentralt myndighetsnivå.

Foreslåtte tiltak

Utvalet fremjer ei rekke tiltak som samla vil sikre systematisk og samordna innsats for kvinner si helse i Noreg.

Kvinnehelseutvalet føreslår tiltak innan følgjande områder:

1.3.2 Auke statusen for kvinner si helse (tiltak 1-9)

1.3.3 Sikre samordning som fungerer (tiltak 10-23)

1.3.4 Styrke kunnskapsbrua, det vil seie overføring av kunnskap frå forskning, registerstudier m.m. til utdanning, praksisfeltet og folkeopplysning (tiltak 14-16)

1.3.5 Lytte til kvinner sine stemmer (tiltak 24-27)

1.3.6 Eit løft for kvinner si helse i livsfaseperspektiv -barn, ungdom og unge kvinner, kvinner i etableringsfasen, kvinner midt i livet, eldre kvinner (tiltak 28-60)

1.3.7 Samiske kvinner si helse og samisk helse i kjønnsperspektiv (tiltak 61-75)

Tiltaka utvalet anbefalar har som mål å bidra til at kvinnehelse går frå å vere eit særleg omsyn, til å bli ein integrert del av helse- og omsorgspolitikken, kunnskapsproduksjonen og helse- og omsorgstenestane. Fleire av tiltaka utvalet føreslår er difor retta mot å endre grunnleggande strukturar og prioriteringar innan dagens helse- og omsorgssektor. Utvalet meiner at myndigheitene må setje av tilsterkkeleg midlar til å sikre ei heilskapleg og systematisk tilnærming, framfor fragmenterte enkelttiltak og symbolpolitikk. Utvalet føreslår at myndighetene set av ein milliard kroner for å styrke kvinner si helse og kjønnsperspektiv i helse. Utvalet anbefalar at alle tiltaka vert følgde opp i regjeringa sin komande strategi for kvinnehelse.

Kommunedirektøren sin konklusjon

Kommunedirektøren meiner at å sikre ei god kommunal helseteneste i framtida er sentralt for å kunne ivareta kvinner si helse. For å få til dette, bør det kome sterke statlege føringar som forenkler og styrker rekrutteringsarbeidet for kommunane, og tiltak som sikrar kontinuitet og stabilitet i tenestane. Dessutan meiner kommunedirektøren at tiltaka som er framheva i vedlagte høyringssvar bør prioriterast i det komande arbeidet med strategi for betre kvinnehelse. Det bør setjast av tilstrekkeleg med ressursar til dei foreslåtte tiltaka på nasjonalt nivå

Kommunedirektøren anbefaler at høyringssvaret vert sendt til HoD innan fristen 8. juni 2023.

Vedlegg:

NOU2023 Kvinnehelse_høyringssvar

NOU_nr5_2023_Kvinnehelse_frist210523

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
066/23	Formannskapet	05.06.2023

Samlesak for referatsaker

Underliggende saker:

117/23, Ny redusert søknad om midler fra Krigsseilermonumentet på Haugaland

118/23, Søknad om økonomisk støtte til ventilasjonsanlegg

119/23, Notat til formannskapet - tilbud til flyktninger over 55 år

120/23, Invitasjon til å søke om å bli forsøkskommune

121/23, Kontroll og kvalitetsutvalget sine uttalelser til årsregnskapene 2022

122/23, Generalforsamlingsprotokoll for 2022 - Haugaland Kraft

123/23, Protokoll etter representantskapsmøte 15.05.2023

124/23, Gnr. 53, bnr. 25 - Klageavgjørelse i byggesak

125/23, Høring - Endring i frist for fremsettelse av krav om refusjon

126/23, Høring - Forslag om endring av pasientbetalingsforskriften - fritak for egenandel for poliklinisk helsehjelp for LAR-pasienter

127/23, Høring - forslag til endringer i forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger (spesialistforskriften)

128/23, Høring – Utkast til forskrift om konsesjon for visning av film i næring, Haugesund kommune, Rogaland

129/23, Høring av krav om nullutslipp av klimagasser fra ferjer og hurtigbåter

130/23, Høring av mindre endring i byggevareforskriften [Sak ID# 3929]

131/23, Høringsbrev - Forslag til forskrift til lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet (behandling av personopplysninger)

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
067/23	Formannskapet	05.06.2023

Samlesak for spørsmål